

FEAD ir European Food Banks Federation

2019 m. įgyvendinimo ataskaita

Turiny

1. **FEAD ir European Food Banks Federation:
apžvalga / 1 puslapis**

2. **Svarbiausi 2019 m.
FEAD įvykiai / 3 puslapis**

3. **FEAD ir Europos maisto bankai COVID-19
pandemijos metu / 8 puslapis**

1.

FEAD ir European Food Banks Federation: apžvalga

2014 m. įkurtas Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (FEAD) kovoja su krašutinėmis skurdo ES formomis, tokiomis kaip maisto nepriteklus, vaikų skurdas ir benamystė, o 2014–2020 m. programoms iš viso skirta 3,8 mlrd. eurų (dabartinėmis kainomis). Iki 85 % finansavimą skiria ES, kurį papildo valstybių narių nuosavi ištekliai. O tai reiškia, kad bendra fondo vertė sudaro maždaug 4,5 mlrd. eurų.

Valstybės narės fondo lėšomis gali naudotis dviem tikslais:

- maisto ir (arba) pagrindinės materialinės pagalbos veiksmų programai (VP I); ir (arba)
- socialinės įtraukties veiksmų programai (VP II).¹

Dvidešimt trys valstybės narės pasirinko VP I, tuo tarpu keturios – VP II. Nė viena valstybė narė nepasinaudojo galimybe pasirinkti abiejų programos tipų. Kaip vienintelis Europos fondas, skirtas kovoti su krašutinėmis skurdo formomis, FEAD yra priemonė, padedanti patenkinti pagrindinius pažeidžiamiausių piliečių poreikius. Be to, kad FEAD skurdą mažina teikdama maistą ir (arba) pagrindinę materialinę pagalbą, ji taip pat pristatė naujoves, kurios valstybėms narėms suteikia galimybę paskatinti realius socialinės įtraukties procesus.

12,7 mln.

asmenų, kuriems
2014–2017 m.
padėjo FEAD

1,3 mln.

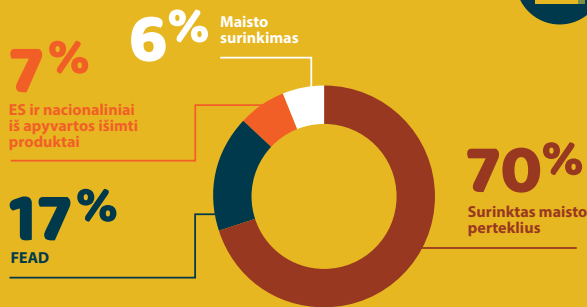
tonų maisto
išdalinta
2014–2017 m.²

¹ Remiantis Komisijos tarnybų darbinio dokumentu „Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo laikotarpio vidurio vertinimas“ (7 p.), štai išsami informacija apie veiklos programas: VP I – maistas: BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, SL, UK, VP I – materialinė pagalba: AT ir VP I – maistas ir materialinė pagalba: CY, CZ, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PT, RO, SK; VP II – socialinė įtrauktis: DE, DK, NL, SE.

² Europos Komisija, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas: „Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo laikotarpio vidurio vertinimas“, 2019 m. kovo 27 d.

Nuo pat fondo įkūrimo pradžios, kai kurios European Food Banks Federation (FEBA) narės dalyvavo fondo veikloje ir prisidėjo pristatant maistą ir (arba) pagrindines prekes labdaros organizacijoms, kurios padeda nepriteklių patiriantiems asmenims. Nors pagrindinė FEBA narių misija yra maisto švaistymo prevencija ir maisto stygiaus mažinimas surenkant ir persikirstant saugų ir gerą maistą, kuris vos netapo maisto atliekomis, **FEAD yra dar vienas maisto šaltinis, papildantis paramos maistu srautus, gaunamus gelbstint maistą nuo švaistymo visoje maisto tiekimo grandinėje** taip pat ir maistas iš kitų kanalų, pavyzdžiui, iš rinkos pašalinti vaisiai ir daržovės bei maistas, surinktas iš individualių aukotojų.

Maisto bankų paramos maistu šaltiniai

9,5 mln.

labiausiai skurstančių asmenų,
kuriems 2019 m. padėjo FEBA
tinklas, pasitelkdamas

45 283

vieta organizacijos partnerės
profesionalūs

32 280

darbuotojus (84 % savanorių) ir
suteikdamas

768 000

tonų maisto, iš kurio 17 % gauta
iš FEAD

Peržiūrėkite 2019 m.
metinę FEBA ataskaitą!

**Nedidelis fondas,
išsikėlęs ambicingą tikslą**

Fondas skatina socialinę sanglaudą, didina socialinę įtrauktį ir taip galiausiai prisideda prie skurdo panaikinimo tikslo Sąjungoje, padėdamas siekti strategijos „Europa 2020“ skurdo mažinimo tikslo – žmonių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, skaičių sumažinti bent 20 mln., taip pat papildyti struktūrinių fondų veiksmus.

Fondas, teikdamas nefinansinę pagalbą labiausiai skurstantiems žmonėms (pagalba maistu ir (arba) pagrindinė materialinė pagalba ir socialinės įtraukties veiksmai, kuriais siekiama integruoti labiausiai skurstančius asmenis), padeda siekiant konkretaus tikslo – sumažinti itin didelį skurdą patiriančių žmonių skaičių. Fondas naudojamas tvariai nacionalinei skurdo panaikinimo ir socialinės įtraukties politikai papildyti.³

³ 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo

2.

Svarbiausi 2019 m. FEAD įvykiai

Norėdama surinkti duomenis ir informaciją, galinčią įrodyti FEAD poveikį, 2020 m. liepos mėnesio pradžioje FEBA išsiuntė apklausą apie FEAD įgyvendinimą 2019 metais 12-ai narių, kurios naudojosi fondo teikiama nauda: Belgijai, Čekijai, Estijai, Prancūzijai, Graikijai, Airijai, Italijai, Lietuvai, Lenkijai, Portugalijai, Slovakijai ir Ispanijai.⁴

Apklausa daugiausia buvo skirta 2019 m. FEAD kampanijai ir pastarosios specialiosioms priemonėms, iš dalies keičiančioms FEAD reglamentą, siekiant išspręsti su COVID-19 susijusias problemas⁵. Šioje ataskaitoje surinkti atsakymai, kuriuos pateikė 10 iš 12 FEBA narių, dalyvavusių įgyvendinant FEAD.⁶

⁴ Kalbant apie Graikiją, nurodyta, kad 2019 metais fondas Food Bank Greece Atėnų miesto savivaldybės prašymu saugojo 53 193 kg FEAD maisto, tačiau fondui nebuvo leista jo paskirstyti susijusioms labdaros organizacijoms.

⁵ 2020 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2020/559 kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių kovos su COVID-19 protrūkiu priemonių nustatymu.

⁶ Apklausoje dalyvavusios valstybės: Belgija, Čekija, Estija, Prancūzija, Graikija, Airija, Italija, Lietuva, Portugalija ir Ispanija. Negauti atsakymai iš Lenkijos ir Slovakijos.

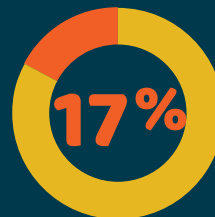
FEBA narių maistą gavo iš FEAD ir (arba) nacionalinių fondų / programų. Šios narės yra Belgija, Čekija, Estija, Prancūzija, Graikija, Airija, Italija, Lietuva, Lenkija, Portugalija, Slovakija ir Ispanija.

Bendras maisto kiekis, gautas iš FEAD ir skirtas 12 FEBA narių

126 269

tonos perskirstyto
FEAD maisto

iš viso 2019 m. Europos maisto bankų
perskirstyto maisto kiekio
(768 000 tonų maisto)

37%

iki

Bendras FEAD perskirstyto
maisto kiekis įvairiose šalyse
svyravo nuo

4%

10 048

vietos organizacijų partnerių gavo maistą ir (arba) pagrindines prekes iš FEAD padedant FEBA narėms⁷

beveik

5 mln.

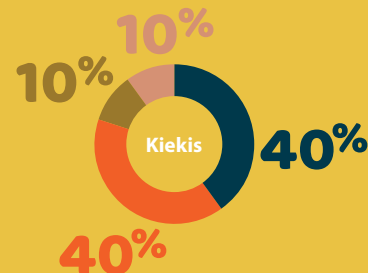
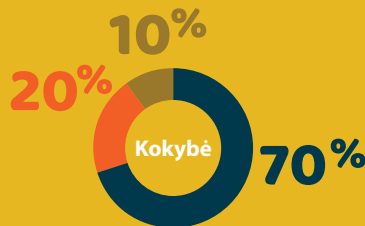
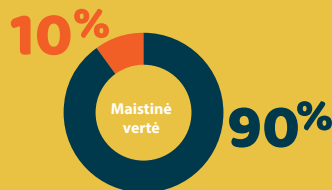

skurstančių asmenų pasinaudojo iš FEAD gautu maistu ir (arba) pagrindinėmis prekėmis, taip pat iš kitų šaltinių gautu maistu (pavyzdžiui, maisto pertekliumi iš maisto tiekimo grandinės, paaukotois maisto produktais ir t. t.)

Kalbant apie kiekį, kokybę, įvairovę ir maistinę vertę, respondentai teigiamai įvertino FEAD maistą. FEAD maisto įvairovė svyravo nuo kasdienių pagrindinių prekių, tokių kaip miltai, makaronai, ryžiai, cukrus ir daugiau, iki konservuotų ir šaldytų produktų, įskaitant mėsą, daržoves ir vaisius, taip pat apėmė kitus maisto produktus, pavyzdžiui, šviežius vaisius ir daržoves, šokoladą arba kavą ir arbatą.

Kaip vertinate FEAD maistą?

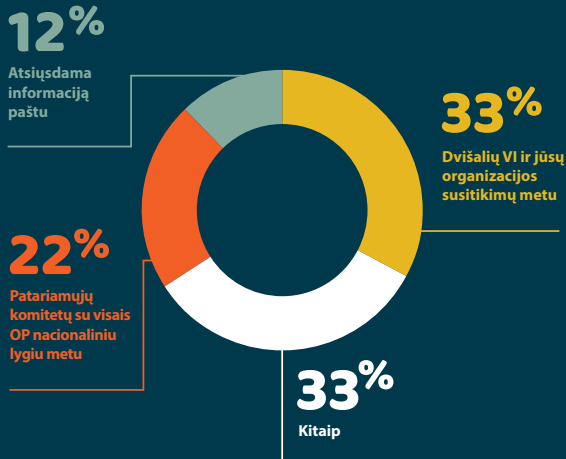
- Puikiai
- Gerai
- Vidutiniškai
- Blogai

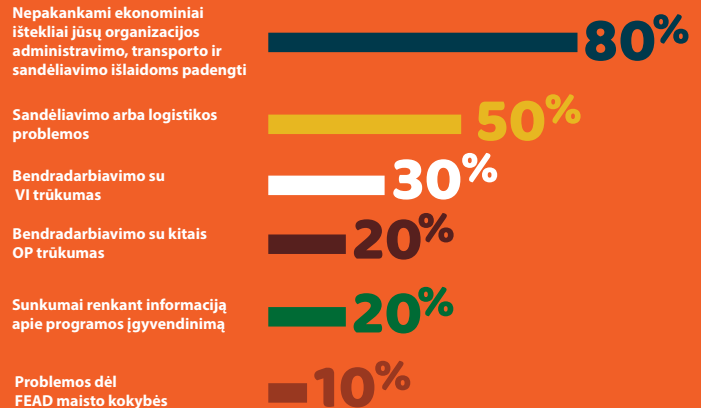
⁷ 7 FEBA narių atsakymai: Belgijos, Čekijos, Estijos, Prancūzijos, Airijos, Italijos, Ispanijos

Nacionaliniu lygiu FEAD įgyvendina vadovaujančiosios institucijos (VI), bendradarbiaudamos su įvairiomis organizacijomis partnerėmis (OP), tokiomis kaip FEBA narės ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos. Kai kurie apklausos klausimai buvo skirti vadovaujančiųjų institucijų ir FEBA narių santykiams bei susitikimų metu nagrinėtoms temoms.

Kaip VI pritraukė jūsų organizaciją?

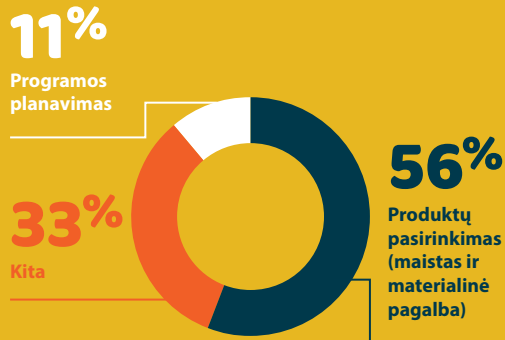

Kokios temos buvo nagrinėjamos VI ir OP susitikimuose?

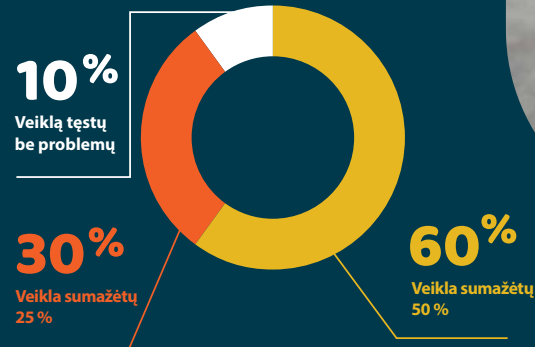
Apklausa išryškino kai kuriuos iššūkius, pavyzdžiui, 80 % FEBA tinklo respondentų patyrė administravimo, transporto ir sandėliavimo išlaidas, kurioms padengti ekonominių išteklių nepakako, 50 % respondentų susidūrė su sandėliavimo arba logistikos problemomis, 30% jautė bendradarbiavimo su VI stoka, 20 % jautė bendradarbiavimo su kitomis OP stoka bei susidūrė su sunkumais renkant informaciją, ir galiausiai 10 % susidūrė su FEAD maisto kokybės problemomis.

Kokie yra pagrindiniai iššūkiai?

Apklausoje išvados parodė, kad FEAD turi lemiamą įtaką maisto persikirstymui, kurį vietos susijusioms organizacijoms partnerėms atlieka maisto bankai, ir jeigu jo nebūtų, pasekmės būtų labai reikšmingos. 60 % respondentų tai reikštų veiklos sumažėjimą 25–50 %, o 30 % – veiklos sumažėjimą 10–25 %.

Kaip manote, kaip pasikeistų jūsų organizacijos veikla, jeigu nebūtų FEAD?

Apklausa išryškino šiuos teigiamus FEAD aspektus

80%

respondentų mano,
kad galimybė naudotis
FEAD palengvina
vietos organizacijų
partnerių problemas

90%

respondentų mano,
kad FEAD turi teigiama
poveikį labiausiai
skurstančių asmenų
mitybai (produktų
kiekiui ir įvairovei)

70%

respondentų mano, kad
galimybė naudotis FEAD
leidžia jiems ekonominius
ir neekonominus išteklius
paskirti kitai labiausiai
skurstančių asmenų
socialinės įtraukties veiklai
(pavyzdžiui, sveikatai,
švietimui, namams, darbui
ir t. t.)

70%

respondentų mano, kad
FEAD vietinių organizacijų
partnerius ir galutinius
naudos gavėjus įtraukia
į socialinės įtraukties
veiklas (socialiniai įgūdžiai,
mokymai, darbo paieška
ir t. t.)

80%

respondentų
mano, kad FEAD
palengvina galimybę
jų organizacijoms
bendradarbiauti
su kitomis vietos
organizacijomis
partnerėmis

90%

respondentų mano,
kad FEAD palengvina
jų organizacijos
bendradarbiavimą
su teritorinėmis
institucijomis
(pavyzdžiui, socialinių
paslaugų, viešojo
administravimo ir t. t.)

70%

respondentų mano, kad
FEAD prisideda prie to,
kad vietos organizacijos
partnerės ir galutiniai
naudos gavėjai jaustųsi
vietos bendruomenės dalimi

60%

respondentų pareiškė,
kad FEAD dėka jie jaučia,
kad Europos institucijos
yra arčiau jų organizacijų
ir labiausiai skurstančių
Europoje

3.

FEAD ir Europos maisto bankai COVID-19 pandemijos metu

COVID-19 atskleidė, koks svarbus yra European Food Banks Federation narių vaidmuo. Jos demonstruoja atsparumą dėl savo kasdienio atsидavimo ir ryžto ir būdamas patikimos labdaros organizacijų partnerės, padeda nepriteklių patiriantiems žmonėms.

Kaip nurodyta Tarptautinės darbo organizacijos, Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos bei Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo ir Pasaulio sveikatos organizacijos bendrajame pareiškimė:

”

Dėl pandemijos atsiradusios ekonominės ir socialinės problemos yra pribloškiančios: dešimtis milijonų žmonių gresia didelis skurdas, o nepakankamai besimaitinančių asmenų skaičius, kuris šiuo metu manoma yra beveik

690 mln. iki metų pabaigos gali padidėti iki 132 mln.⁸

⁸ ILO, FAO, IFAD and WHO, Joint Statement Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems, 2020 m. spalio 13 d.

Tai vyksta ir Europoje. Mūsų naujausiame pranešime „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change“, išleistame 2020 m. rugsėjo mėn., pabrėžiama, kad

30%

maisto paklausos padidėjimas atsiranda dėl naujų skurdo taikinių: bedarbių, šeimų su vaikais ir vienišų pagyvenusiu žmonių

Peržiūrėkite pranešimą
“European Food Banks today:
commitment, creativity,
and openness to change”!

Kalbant apie FEAD paramą, kai kurie pagrindiniai iššūkiai, kuriuos pabrėžia respondentai yra **sunkumas susidoroti su didesniu paramos prašymų skaičiumi**, ypač labdaros organizacijų.

Pavyzdžiui, „Federación Española de Bancos de Alimentos“ (FESBAL) gavo 19 % daugiau paramos gavėjų prašymų, tuo tarpu maisto produktų, kurie buvo skirstomi programos metu, kiekis sumažėjo 8%, lyginant su praėjusiais metais.

Dėl šios priežasties, kai kurios mūsų narės pabrėžė, kad jos susiduria su sunkumais tvarkant didesnę maisto kiekį, ypač dėl logistikos ir laisvos vietos sandėliuose.

Be to, sumažėjo savanorių skaičius, o veiklų skaičius žymiai išaugo, ypač karantino metu.

Daugelis mūsų narių turėjo greitai prisitaikyti prie naujos situacijos, kai joms trūko maisto, įrangos, sandėliavimo patalpų ir savanorių, bei sukurti naujus būdus kaip saugiai ir greitai pristatyti maistą vietos organizacijoms partnerėms.

Galiausiai, 80% respondentų pareiškė, kad COVID-19 paveikė jų kasdienes su FEAD susijusias veiklas.

Tuo pat metu 90% respondentų pabrėžė, kad FEAD reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014⁹ ir kuriame nustatytos specialios priemonės kovai su COVID-19 protrūkiu, neturėjo įtakos kasdienėms FEAD operacijoms.

Nuo pat pandemijos pradžios iki šiol, vykdydamos savo kasdieninę veiklą, European Food Banks Federation narės ir toliau tenkina labdaros organizacijų, kurios padeda labiausiai skurstantiems, poreikius.

Kai 2014 m. buvo įsteigta FEAD, Europos Sąjunga pademonstravo tvirtą solidarumą ir norą rūpintis pažeidžiamiausiais piliečiais, kartu suaktyvindama platų solidarumo tinklą, įtraukiantį valdžios institucijas, socialinių paslaugų tarnybas ir pilietinės visuomenės organizacijas. Šiandien nepaprastai svarbu, kad Europos Sąjunga būtų drąsi ir parodytų savo įsipareigojimą rūpintis labiausiai skurstančiais net ir pasibaigus 2020 metams.

⁹ 2020 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2020/559 kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 223/2014, kiek tai susiję su konkrečių kovos su COVID-19 protrūkiu priemonių nustatymu

European Food Banks Federation asbl - FEBA

Chaussée de Louvain 775
Bruselis 1140, Belgija

+32 2 538 94 50

info@eurofoodbank.org

@EuroFoodBanks

@EuroFoodBanks

eurofoodbanks

European Food Banks Federation

eurofoodbanks

eurofoodbank.org

Paskelbta 2020 m. Briuselyje.

© FEBA. Visos teisės saugomos. Visiškai arba iš dalies kopijuojant šį leidinį, būtina nurodyti, kad visos autorių teisės priklauso FEBA.

Šis leidinys finansuotas pagal Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programą „EaSI“ (2014–2020 m.). Daugiau informacijos rasite: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=lt>. Šiame leidinyje išreikštos nuomonės nebūtinai atspindi oficialią Europos Komisijos poziciją.